

C-187/20. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2020. április 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Ravensburg (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. március 31.

Felperes:

JL

DT

Alperes:

BMW Bank GmbH

Volkswagen Bank GmbH

Az alapeljárás tárgya

Fogyasztói hitelmegállapodás – Feltüntetendő információk – 2008/48/EK irányelv
– Elállási jog – A jogvita peren kívüli rendezésének lehetőségére vonatkozó
tájékoztatás – Az elállás jogának elvesztése – Joggal való visszaélés

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008.

április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2008/48/EK irányelv) 10. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a hitel típusa esetében adott esetben fel kell tüntetni, hogy kapcsolt hitelmegállapodásról van szó, és/vagy hogy zárt végű hitelmegállapodásról van szó?

2. Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének d) pontját, hogy a hitel lehívására vonatkozó feltételek tekintetében adásvétel tárgyának finanszírozására irányuló kapcsolt hitelmegállapodások esetében – amennyiben a hitelösszeget az eladó részére fizetik ki – fel kell tüntetni, hogy a hiteligénylő a kifizetett összeg erejéig mentesül a vételár megfizetésére vonatkozó kötelezettsége alól, és az eladónak – a vételár teljes kiegyenlítése esetén – a megvásárolt terméket ki kell adnia a hiteligénylő részére?
3. Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, hogy
  - a) abszolút számként kell közölni a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, legalább azonban abszolút számként kell feltüntetni az alkalmazandó referencia-kamatlábat (jelen esetben a Bürgerliches Gesetzbuch [BGB, polgári törvénykönyv] 247. §-a szerinti alapkamatlábat), amelyből hozzáadással (jelen esetben a BGB 288. §-a (1) bekezdése második mondatának megfelelően öt százalékpont hozzáadásával) számítható ki az alkalmazandó késedelmi kamatláb?
  - b) konkrétan ismertetni kell a késedelmi kamatláb kiigazításának mechanizmusát, legalább azonban hivatkozni kell azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre, amelyekből kitűnik a késedelmi kamatláb kiigazításának módja (a BGB 247. §-a és 288. §-a (1) bekezdésének második mondata)?
4. a) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját, hogy a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló, a fogyasztó számára érthető konkrét számítási módot annak érdekében, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa az idő előtti felmondás esetén fizetendő ellentételezés összegét?
- b) (A fenti a) kérdésre adott igenlő válasz esetén):

Ellentétes-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjával és 14. cikke (1) bekezdésének második mondatával az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja értelmében vett

hiányos információk esetén az elállási határidő mindazonáltal a szerződéskötéssel kezdődik, és csupán a hitelezőnek a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezéshez való joga szűnik meg?

5. Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontját, hogy
- a) a hitelmegállapodásnak a hitelmegállapodás feleinek nemzeti jogban szabályozott felmondási jogait, különösen pedig az adóst a zárt végű kölcsönszerződések esetében a BGB 314. §-a alapján megillető, jogos indokkal történő felmondás jogát is tartalmaznia kell, és hogy kifejezetten meg kell jelölni azt a paragrafust, amelyben e felmondási jogot szabályozzák?
  - b) (a fenti a) kérdésre adott nemleges válasz esetén):
azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti jog szerinti rendkívüli felmondási jog említését a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontja szerint feltüntetendő információnak minősíti?
  - c) a hitelmegállapodásnak a hitelmegállapodás feleinek valamennyi felmondási joga esetében tájékoztatást kell adnia a felmondási jog gyakorlása tekintetében előírt felmondási időről és a felmondási nyilatkozatra vonatkozó alakiságokról?
6. Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját, hogy a hitelmegállapodásban közölni kell a peren kívüli panasz- és/vagy jogorvoslati eljárásban benyújtandó panasz és/vagy jogorvoslati kérelem lényeges alaki feltételeit? Nem elegendő, ha e tekintetben a peren kívüli panasz- és/vagy jogorvoslati eljárás internetről letölthető eljárási szabályzatára hivatkoznak?
7. Fogyasztói hitelmegállapodás esetében kizárt-e, hogy a hitelező a fogyasztó 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jogának gyakorlásával szemben a jogvesztésre alapított kifogásra hivatkozzon,
- a) amennyiben a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információk egyike sem szerepel megfelelően a hitelmegállapodásban, illetve utólag sem közölték szabályszerűen, és ezáltal a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási időszak nem kezdődött meg?
  - b) (a fenti a) kérdésre adott nemleges válasz esetén):

amennyiben a jogvesztést döntően a szerződés megkötése óta eltelt időre és/vagy a szerződésnek a szerződő felek általi teljes körű teljesítésére és/vagy a hitelező visszafizetett kölcsönösszeggel való rendelkezésére vagy a hitelbiztosítékok visszaadására és/vagy (a hitelmegállapodáshoz kapcsolt adásvételi szerződés esetében) a finanszírozott termék fogyasztó általi használatára vagy értékesítésére alapozták, a fogyasztónak azonban a releváns időszakban és a vonatkozó körülmények bekövetkezésekor nem volt tudomása elállási jogának fennmaradásáról, és az ismeretek e hiánya észszerűen nem is tudható be neki, továbbá a hitelező sem feltételezhette, hogy a fogyasztó megfelelő ismeretekkel rendelkezik?

8. Fogyasztói hitelmegállapodás esetén kizárt-e, hogy a hitelező a fogyasztó 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jogának gyakorlásával szemben a joggal való visszaélésre alapított kifogásra hivatkozzon,

a) amennyiben a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információk egyike sem szerepel megfelelően a hitelmegállapodásban, illetve utólag sem közölték szabályszerűen, és ezáltal a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási időszak nem kezdődött meg?

b) (a fenti a) kérdésre adott nemleges válasz esetén):

amennyiben a joggal való visszaélést döntően a szerződés megkötése óta eltelt időre és/vagy a szerződésnek a szerződő felek általi teljes körű teljesítésére és/vagy a hitelező visszakapott kölcsönösszeggel való rendelkezésére vagy a hitelbiztosítékok visszaadására és/vagy (a hitelmegállapodáshoz kapcsolt adásvételi szerződés esetében) a finanszírozott termék fogyasztó általi használatára vagy értékesítésére alapozták, a fogyasztónak azonban a releváns időszakban és a vonatkozó körülmények bekövetkezésekor nem volt tudomása az elállási jogának fennmaradásáról, és az ismeretek e hiánya észszerűen nem is tudható be neki, továbbá a hitelező sem feltételezhette, hogy a fogyasztó megfelelő ismeretekkel rendelkezik?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2008/48 irányelv), különösen a 10. cikk (2) bekezdésének a), d), l), r), s) és t) pontja

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, a továbbiakban: EGBGB), a 247. cikk 3., 6. és 7. §-a

Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB), különösen a 242., 247., 288., 314., 355., 356b., 357., 357a., 358., 492. és 495. §

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A C-187/20. sz. előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapját két kapcsolódó eljárás képezi.
- 2 A JL kontra BMW Bank ügyben a felperes kölcsönszerződést kötött a BMW Bankkal egy nettó 24 401,84 euró összegű kölcsönről, amely célhoz kötötten egy gépjármű magáncélra történő megvásárlására szolgált. A szerződésben a kölcsön típusát nem jelölték meg. A szerződéshez mellékelt Általános európai fogyasztói hiteltájékoztatóban, amely a szerződési okirat részévé vált, a hitel típusával kapcsolatban csupán a következőket fejtik ki: „Részletekben fizetett kölcsön egyenlő havi részletekkel és rögzített kamatlábbal”. A kölcsönösszeg kifizetése tekintetében a szerződés a „Fontos információk” rovatban azt a tájékoztatást tartalmazza a hiteligenylő részére, hogy a kölcsön kifizetése a jármű kiadásának időpontjában az eladó részére történik.
- 3 A késedelmi kamatláb tekintetében a kölcsönszerződés a következő információkat tartalmazza: „Amennyiben az adós [...] a fizetéssel késedelembe esik, évente a mindenkori alapkamatlábat öt százalékponttal meghaladó mértékű késedelmi kamatot kell fizetni. Az alapkamatlábat minden év január 7. és július 7. napjával állapítják meg, és azt a Deutsche Bundesbank (német szövetségi bank, Németország) közzéteszi a Bundesanzeigerben (hivatalos szövetségi értesítő).”
- 4 A határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő esetleges ellentételezéssel kapcsolatban a kölcsönszerződés a következőképpen rendelkezik: „Határidő előtti visszafizetés esetén [...] a bank a BGB 502. §-a szerint jogosult a határidő előtti visszafizetéssel közvetlenül összefüggő kár megfelelő ellentételezésére. A kárt a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által meghatározott pénzügyi-matematikai keretfeltételek szerint, amelyek különösen az időközben megváltozott kamatszintet, a kölcsönre vonatkozó eredeti megállapodás szerinti pénzáramlásokat, a bank elmaradt hasznát és a határidő előtti visszafizetés miatt megtakarított kockázati és kezelési költségeket veszik figyelembe, valamint a határidő előtti visszafizetéssel kapcsolatos adminisztratív teher (kezelési díj) alapján számítják ki.”
- 5 Kétségtelen, hogy a kölcsönszerződés esetleges határidő előtti felmondása tekintetében a kölcsön feltételei azt tartalmazzák, hogy az adós jogos indokkal történő felmondáshoz való joga érintetlen marad. A BGB 314. §-a szerinti releváns rendelkezést mindazonáltal nem jelölik meg, és arra sem utalnak, hogy a

BGB 314. §-ának (3) bekezdése szerinti felmondásnak megfelelő határidőn belül kell történnie.

- 6 Az ombudsman eljárásának lehetősége tekintetében a kölcsönszerződés azt a tájékoztatást tartalmazza, hogy a bankkal fennálló viták rendezése céljából lehetőség van a magánbankok ombudsmanjához fordulni. Részletes szabályozást a „Verfahrensordnung für die Schlichtung von Kundenbeschwerden im deutschen Bankgewerbe” („A német bankszektorban benyújtott ügyfélpanaszokkal kapcsolatos vitarendezésre vonatkozó eljárási szabályzat”) tartalmaz, amelyet kérésre rendelkezésre bocsátanak, vagy megtekinthető a Bundesverband der Deutschen Banken e. V. www.bdb.de internetes honlapján. A panaszt írásban kell benyújtani a Bundesverband deutscher Banken mellett működő panaszkezelő szervnél.
- 7 A vételár 23 500 eurót tett ki. A felperes 1000 euró előleget fizetett az eladónak (egy autókereskedésnek), és a fennmaradó 22 500 eurós összeget, valamint a biztosításra szolgáló három, összesen 1901,84 eurós egyszeri összeget az említett kölcsönből finanszírozta. Az alperes a kölcsönszerződés előkészítésekor és megkötésekor igénybe vette az eladó mint hitelközvetítő ügynök közreműködését. A felek továbbá abban állapodtak meg a kölcsönszerződésben, hogy a felperesnek a 25 814,98 euró kölcsönösszeget (nettó 24 401,84 euró összegű kölcsön 1413,14 euró összegű kamattal együtt) 2017. május 5-től 47 egyenlő, 309,25 euró összegű havi részletben és egy 11 280 euró összegű utolsó részletben 2021. április 5-ig kell visszafizetnie. A felperes a 2019. június 13-i levelével azonban visszavonta a kölcsönszerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatát.
- 8 A felperes úgy véli, hogy az elállás érvényes, mivel az elállási határidő a kötelezően feltüntetendő információk hiányos közlése miatt nem kezdődött meg. A felperes annak megállapítását kéri, hogy az elállás alapján 2019. június 13-tól nem áll fenn a 2017. május 4-i kölcsönszerződésből eredő kamatfizetési és törlesztési kötelezettsége.
- 9 Az alperes a keresetet megalapozatlannak tartja, mivel helyesen közölte a felperessel az összes kötelezően feltüntetendő információt, és az elállási jog elévült. Ezenkívül az alperes az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos jogvesztésre és joggal való visszaélésre alapított kifogásra hivatkozik.
- 10 A DT kontra Volkswagen Bank eljárásban a tényállás lényegében megfelel az elsőként említett eljárás tényállásának. A kölcsön típusát itt sem pontosítják. A kölcsönszerződés 1. oldalán mindazonáltal a következő tájékoztatás szerepel: „A szerződésre továbbá a felsorolt kölcsönfeltételek vonatkoznak [...]”. Az Általános európai tájékoztatóban, amelyet a felperes megkapott, a hitel típusával kapcsolatban a következőket fejtik ki: „Annuitásos törlesztést tartalmazó szerződés értékpapírosított visszaadási joggal (egyenlő összegű havi részesletek és magasabb összegű utolsó részlet)”. A kölcsönösszeg kifizetése tekintetében a hitelmegállapodás azt az információt tartalmazza, hogy a kölcsönt az eladó részére kell kifizetni.

- 11 A késedelmi kamatláb tekintetében a kölcsönszerződés a következő információkat tartalmazza: „A szerződés felmondását követően törvényes késedelmi kamatot számítunk fel Önnel szemben. Az éves késedelmi kamatláb öt százalékponttal haladja meg a mindenkori alapkamatlábát.” Ezenkívül a felperes részére rendelkezésre bocsátott „Általános európai fogyasztói hiteltájékoztató” a következőket tartalmazza: „Az éves késedelmi kamatláb öt százalékponttal haladja meg a mindenkori alapkamatlábát. Az alapkamatlábát a német szövetségi bank állapítja meg, és az minden év január 1-jével és július 7-ével kerül meghatározásra.”
- 12 Az esetleges határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezéssel kapcsolatban a kölcsönszerződés többek között a következő tájékoztatást tartalmazza: „A bank jogosult a határidő előtti visszafizetéssel közvetlenül összefüggő kár megfelelő ellentételezésére. A kárt a bank a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) által meghatározott pénzügyi-matematikai keretfeltételek szerint számítja ki, amelyek különösen az időközben megváltozott kamatszintet, a kölcsönre vonatkozó eredeti megállapodás szerinti pénzáramlásokat, a bank elmaradt hasznát, a határidő előtti visszafizetéssel kapcsolatos adminisztratív terhet (kezelési díjat), valamint a határidő előtti visszafizetés miatt megtakarított kockázati és kezelési költségeket veszik figyelembe.”
- 13 A kölcsönszerződés a tartós kötelmi viszonyok esetében az adóst a nemzeti jog alapján megillető, a BGB 314. §-a szerinti jogos indokkal történő felmondás jogát egyáltalán nem említi. Az alkalmazandó eljárást (különösen az adós felmondási jogának gyakorlása esetén irányadó alaki követelményeket és felmondási időt) szintén nem tartalmazza a szerződés. Azt mindazonáltal közlik, hogy milyen feltételekkel áll fenn az adóst megillető, jogos indokkal történő felmondás joga, azt azonban nem, hogy milyen alaki követelményekkel és milyen felmondási idővel.
- 14 Az ombudsmani eljárás lehetősége tekintetében ebben az ügyben is tájékoztatást adnak arról, hogy a bank részt vesz a fogyasztói vitarendezési szerv, a „magánbankok ombudsmanjának” (www.bankenombudsmann.de) peren kívüli vitarendezési eljárásában. Részletes szabályozást a „Verfahrensordnung für die Schlichtung von Kundenbeschwerden im deutschen Bankgewerbe” („A német bankszektorban benyújtott ügyfélpanaszokkal kapcsolatos vitarendezésre vonatkozó eljárási szabályzat”) tartalmaz, amelyet kérésre rendelkezésre bocsátanak, vagy letölthető a www.bankenverband.de internetes oldalról. A panaszt szöveges formában (például levélben, telefaxon vagy e-mailben) kell benyújtani a Bundesverband deutscher Banken e. V. mellett működő panaszkezelő szervnél.
- 15 A szóban forgó ügyben a kölcsönt 2020. április 1-jéig kellett visszafizetni. Az elállást a 2019. január 12-i levélben jelentették be.

- 16 A felperes úgy véli, hogy az elállás érvényes, mivel az elállási határidő a kötelezően feltüntetendő információk hiányos közlése miatt nem kezdődött meg. A felperes azt kéri, hogy az alperes a megvásárolt jármű visszaadását követően fizesse vissza részére a tárgyalás időpontjáig teljesített 43, összesen 17 012,95 euró összegű kölcsön-törlesztőrészletet. Ezenkívül a felperes annak megállapítását kéri, hogy nem áll fenn a kölcsönszerződésből eredő kamatfizetési és törlesztési kötelezettsége. Emellett a felperes a peren kívüli ügyvédi költségei megtérítését kéri.
- 17 Az alperes másodlagosan a kölcsön kamatainak a jármű kiadásáig történő megfizetéséhez való állítólagos joga miatt fennálló visszatartási jogára hivatkozik. Az alperes úgy véli továbbá, hogy a felperesnek meg kell térítenie a jármű értékvesztését, amelyet a jármű felperes általi használata okozott.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 18 A keresetek eredményessége attól függ, hogy a kölcsönszerződésektől való elállás érvényes volt-e, és hogy adott esetben a hitelező hivatkozhat-e az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos jogvesztésre és joggal való visszaélésre alapított kifogásra.
- 19 A felperes elállási nyilatkozata érvényességének egyik feltétele, hogy a BGB 355. §-a (2) bekezdésének első mondatában szabályozott, az elállásra nyitva álló kéthetes időszak az elállásról szóló értesítés időpontjában még nem telt le. A BGB 356b. §-a (2) bekezdésének első mondata értelmében azonban az elállásra nyitva álló időszak nem kezdődik meg, ha a hitelmegállapodás nem tartalmazza teljeskörűen a BGB 492. §-ának (2) bekezdése és az EGBGB 247. cikkének 6–13. §-a szerint kötelezően feltüntetendő információkat. Ilyen esetben az említett időszak a 356b. § (2) bekezdésének második mondata értelmében csak a kötelezően feltüntetendő információk utólagos közlésekor kezdődik meg. A jelen eljárásokban a kötelezően feltüntetendő információk hiányos közléséből kell kiindulni különösen akkor, ha a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének a), d), l), r), s) és t) pontja szerint kötelezően feltüntetendő információk legalább egyikét nem tartalmazza előírászerűen a hitelmegállapodás.
- 20 Még ha a jelen eljárásokban a kölcsönös szerződéses kötelezettségek nagy részét az elállás időpontjáig teljesítették is, az elállás elvileg még jogszerű volt, mivel a német jog nem írja elő a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó elállási jog megszűnését. A nemzeti jogalkotó tudatosan döntött az időben korlátlan elállási jog mellett.
- 21 Lehetséges, hogy a hitelezők a jelen eljárásokban eredményesen hivatkozhatnak az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos jogvesztésre és joggal való visszaélésre alapított kifogásra. Vizsgálni kell azonban, hogy az uniós jog szerint milyen feltételek vonatkoznak az elállási jognak a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti gyakorlásával kapcsolatos jogvesztésre és joggal való visszaélésre alapított kifogásra.

- 22 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság részletesen a következőket fejteti ki:
- 23 Az első kérdéstről: Kérdéses, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének a) pontját, amely szerint a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a hitel típusát. A nemzeti ítélkezési gyakorlatban és jogirodalomban eltérő választ adnak erre a kérdésre. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az bír jelentőséggel, hogyan kell az uniós jog alapján megválaszolni e kérdést.
- 24 Egyfelől elegendő lehet, ha megjelölik a részletfizetést és a rögzített kamatozást. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) a 2008/48 irányelv ilyen értelmezését tartja az egyetlen helyes, olyan értelmezésnek, amely nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek. Másfelől a rendszertani összefüggés mellett szólhat, hogy a hitel típusa esetében azt is közölni kell, hogy kapcsolt hitelmegállapodásról van szó, mivel a 2008/48 irányelv 3. cikkének n) pontja a kapcsolt hitelmegállapodásokat a hitelmegállapodások egy konkrét típusaként határozza meg, és az irányelv 15. cikke a kapcsolt hitelmegállapodás esetére vonatkozó különös jogkövetkezményeket szabályozza. A rendszertani összefüggésből az is levezethető lenne, hogy kifejezetten tisztázni kell, hogy határozott idejű vagy határozatlan idejű kölcsönszerződésről van-e szó, mivel a 2008/48 irányelv 13. cikke különös szabályokat tartalmaz a határozatlan idejű hitelmegállapodásokra vonatkozóan.
- 25 A második kérdéstről: Kérdéses, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének d) pontját, amely szerint a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a hitel lehívására vonatkozó feltételeket. A kérdést előterjesztő bíróság többek között azt tartja problémásnak, hogy a két hitelmegállapodás nem tartalmaz arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a teljesített fizetéssel az eladóval szemben fennálló, a vételár megfizetésére vonatkozó kötelezettség ezen összeg erejéig megszűnik, és a vevő a vételár teljes megfizetését követően kérheti az eladótól a megvásárolt jármű kiadását. A kérdést előterjesztő bíróság azonban rámutat arra, hogy a nemzeti ítélkezési gyakorlatban és jogirodalomban nem egységesen válaszolják meg a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdése d) pontjának értelmezésére vonatkozó kérdést.
- 26 Egyfelől a kölcsönösszeg harmadik személy részére történő kifizetése esetében elegendő lehet, ha csupán arról tájékoztatják a fogyasztót, hogy kinek a részére fizetik ki a hitelösszeget. Másfelől azonban a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének d) pontjában szereplő megfogalmazás adott esetben úgy értelmezhető, hogy egy jármű finanszírozása céljából kötött kapcsolt hitelmegállapodás esetében a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy milyen szolgáltatásokat kap a kölcsönösszeg helyett, mégpedig arról, hogy az eladó részére kifizetett összeg erejéig mentesül a vételár megfizetésére vonatkozó kötelezettsége alól, és hogy (a vételár teljes kifizetése esetén) kérheti az eladótól az adásvétel tárgyának kiadását.

- 27 A harmadik kérdésről: Kérdéses, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, amely szerint a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a késedelmes fizetések esetén alkalmazandó, a megállapodás megkötése időpontjában alkalmazandó kamatot és a kiigazítására vonatkozó rendelkezéseket.
- 28 Adott esetben elegendő lehet, ha a késedelmi kamatra vonatkozó, a nemzeti jog szerinti törvényi szabályozás (a jelen ügyben a BGB 288. §-a (1) bekezdése második mondatának) tartalmát belefoglalják a szerződésbe. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) egy 2020. februári határozatában a 2008/48 irányelv ilyen értelmezését olyan, helyes értelmezésnek tekintette, amely nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek.
- 29 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontja azonban a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint nem feltétlenül így értelmezendő. Az irányelvben szereplő „a megállapodás megkötése időpontjában alkalmazandó” kitétel, valamint a világosság és egyértelműség követelménye amellett szólhat, hogy a lehető legpontosabban, tehát abszolút számként kell feltüntetni az éppen alkalmazandó késedelmi kamatlábat, vagy abszolút számként közölni kell legalább a BGB 247. §-a szerint alkalmazandó aktuális alapkamatlábat, mivel ebben az esetben a fogyasztó egyszerű hozzáadással (öt százalékpont hozzáadásával) ki tudja számítani az aktuális késedelmi kamatlábat. Esetleg az is szükséges lehet, hogy ismertessék a késedelmi kamatláb kiigazításának mechanizmusát, mégpedig azt, hogy a nemzeti jog szerinti késedelmi kamatláb a BGB 247. §-a és 288. §-ának (1) bekezdése értelmében öt százalékponttal haladja meg a német szövetségi bank által félévente közzétett alapkamatlábat.
- 30 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy abból a tényből, hogy az irányelvet elfogadó jogalkotó – a 2008/48 irányelv 3. cikkének i) pontjában szereplő teljesíteldíj-mutatótól eltérően – a késedelmi kamatot nem szabályozta a 2008/48 irányelv 3. cikkében, nem lehet következtetést levonni azon releváns kérdés tekintetében, hogy a késedelmi kamatot abszolút számként kell-e feltüntetni. Az irányelvben szereplő törvényi meghatározás hiányában is teljesen világos ugyanis, hogy a késedelmi kamat is éves százalékban van kifejezve. Ezzel szemben a releváns értelmezési kérdés az, hogy elegendő-e, ha e tekintetben egy másként közzétett referencia-kamatlábra hivatkoznak, vagy szükséges, hogy százalékos formában tájékoztassák a fogyasztót a szerződéskötéskor érvényes pontos kamatlábról.
- 31 A negyedik kérdés a) pontjáról: Kérdéses, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját, amely szerint világos és egyértelmű módon fel kell tüntetni a hitelező ellentételezéshez való jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról szóló tájékoztatást.
- 32 Elképzelhető olyan értelmezés, hogy a fizetendő ellentételezés meghatározásának módját az ítélkezési gyakorlat elveire és az e tekintetben figyelembe veendő

számítási tényezőkre hivatkozva is lehet ismertetni konkrét számítási mód megadása nélkül. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) a 2008/48 irányelv ilyen értelmezését egy 2020. februári határozatában az egyetlen helyes, olyan értelmezésnek tartja, amely nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek. A kérdést előterjesztő bíróság azonban ezt nem tartja szükségszerűnek, és többek között az irányelv (39) preambulumbekzdésére hivatkozik.

- 33 A negyedik kérdés a) pontjára adott igenlő válasz esetén meg kell válaszolni ezenkívül a negyedik kérdés azon b) pontját, hogy ellentétes-e a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjával és 14. cikke (1) bekezdésének második mondatával az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint az ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja értelmében vett hiányos információk esetén az elállási határidő mindazonáltal a szerződéskötéssel kezdődik, és csupán a hitelezőnek a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezéshez való joga szűnik meg. A nemzeti ítélkezési gyakorlatban és jogirodalomban ez is vitatott. Az egyik vélemény szerint a határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés számítására vonatkozó hiányos információkat kizárólag azzal szankcionálják, hogy megszűnik a határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezéshez való jog. Az ellentétes nézet szerint ez nem egyeztethető össze a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjával. A kérdést előterjesztő bíróság is erre az álláspontra hajlik, és a 2008/48 irányelv (39) preambulumbekzdésére hivatkozik.
- 34 Az ötödik kérdéstről: Kérdéses, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontját, amely szerint világos és egyértelmű módon fel kell tüntetni a hitelmegállapodás felbontása jogának gyakorlása esetén alkalmazandó eljárást. Ez a rendelkezés adott esetben úgy értelmezhető, hogy az uniós jogalkotó tudatosan kívánta ugyan továbbra is lehetővé tenni a nemzeti szinten szabályozott felmondási jogok gyakorlását, a fogyasztót azonban csak a magában az irányelvben szabályozott felmondási jogokról kell tájékoztatni. Különösen a 2008/48 irányelv (8) preambulumbekzdésében említett azon cél szólhat emellett, hogy meg kell könnyíteni a hitelajánlatok szabad mozgását a hitelajánló számára optimális körülmények között. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) ezt az értelmezést nyilvánvalónak tartja.
- 35 Másfelől a megfelelő szintű fogyasztóvédelemnek a 2008/48 irányelv (8) preambulumbekzdésében szintén hangsúlyozott célja adott esetben megkövetelheti, hogy a nemzeti jogban szabályozott felmondási jogokról és az azokra vonatkozó alaki követelményekről is tájékoztassák a fogyasztókat. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint emellett szól ezen irányelv (24) és (31) preambulumbekzdése.
- 36 A hatodik kérdéstről: Kérdéses, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját, amely szerint a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell, hogy a fogyasztó számára rendelkezésre áll-e peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, és ha igen, akkor fel kell tüntetni, hogy az milyen módon vehető igénybe.

- 37 Adott esetben elegendő lehet, ha az ügyfélpanasz rendelkezésre állásának feltételei tekintetében egy internetes eljárási szabályzatra hivatkoznak. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) az említett 2020. februári határozatban ezt elegendőnek tartja. Különösen az irányelv által megkövetelt világosság és egyértelműség esetleg szükségessé teheti, hogy a vitarendezési eljárás rendelkezésre állásának alaki feltételeit teljeskörűen rögzítsék a hitelmegállapodásban annak érdekében, hogy a fogyasztó egyértelműen és könnyen meg tudja állapítani, hogy alaki szempontból hogyan indíthat jogszerűen ilyen eljárást. Különösen nem lehet elég világos és egyértelmű, ha a rendelkezésre állás feltételei tekintetében egy több oldalas internetes eljárási szabályzatra hivatkoznak, amelynek esetében a fogyasztónak először meg kell találnia és át kell tanulmányoznia az eljárási szabályzat hatályos változatát, hogy megtalálja az eljárási szabályzat azon részét, amely az ügyfélpanasz rendelkezésre állásának alaki feltételeit szabályozza.
- 38 Az is aggályos lehet, ha dinamikusan egy, csak a jövőben – egy esetleges későbbi ügyfélpanasz időpontjában – hatályos eljárási szabályzatra hivatkoznak, amelynek tartalma a szerződéskötéskor – jellegénél fogva – nem ismert.
- 39 A hetedik és a nyolcadik kérdés tekintetében a bíróság utal a C-155/20. sz. előzetes döntéshozatal iránti kérelem összefoglalásának szó szerint egyező negyedik és ötödik kérdésével kapcsolatban tett megfelelő azonos fejtegetésekre.
- 40 Végül a kérdést előterjesztő bíróság kijelenti, hogy egy első fokon eljáró bíróság egyesbírája is jogosult előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjeszteni a Bíróság elé. Abból sem következik más, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) a 2020. február 11-i végzésével a szóban forgó harmadik kérdés, negyedik kérdés a) pontja és ötödik kérdés tekintetében kifejtette, hogy a az uniós jog helyes értelmezése olyan nyilvánvaló, hogy nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, és e tekintetben a Bíróság 1982. október 6-i CILFIT ítéletének (C-283/81, EU:C:1982:335, 16. pont) értelmében vett „acte clair” fennállására hivatkozott. A nem legfelső fokú bíróság szabadon dönthet ugyanis arról, hogy – amennyiben úgy ítéli meg, hogy a felsőbb fokú bíróság ítélete az uniós joggal ellentétes ítélethez vezetne – a vonatkozó kérdéseket a Bíróság elé terjessze.
- 41 Ezenkívül a bíróság utal a C-33/20. sz. és a C-155/20. sz. előzetes döntéshozatal iránti kérelem részben azonos kérdéseire és az e kérelmekkel fennálló hasonlóságra, és indítványozza az eljárások egyesítését.